

Jozefs broers naar Egypte

Periodethema: Jozef
Genesis 42

KERNTEKST

'Ken Hem in al uw wegen en Hij zal uw paden recht maken.' (Spreuken 3: 6)

UITLEG VAN DE KERNTEKST

Als je Christus kent en Hem dient in al je wegen, dan zal deze God je leiden op alle paden en zorgen dat deze begaanbaar zijn. Zo baande God ook voor Jozef de wegen, hij kwam zijn broers weer tegen, God was het Die voor Jozef de wegen baande (recht maakte).

BEGINSITUATIE

Vorige keer is het begin verteld van de 'verhoging' van Jozef. De Farao droomde twee wonderlijke dromen en de schenker herinnerde zich toen Jozef weer. Jozef werd snel uit de gevangenis gehaald en na de uitleg van de dromen zelfs onderkoning gemaakt. Vandaag horen we dat Jozef de kans krijgt zich op zijn broers te wreken, maar doet hij dat?

DOELSTELLINGEN

De dromen die Jozef jaren geleden heeft gehad, komen uit. God vervult Zijn plan met Zijn volk soms op een heel wonderlijke manier.

INDELING

- Jakob geeft opdracht koren te gaan kopen in Egypte.
- Benjamin mag niet mee.
- De broers buigen zich voor Jozef. De dromen worden vervuld.
- Jozef beschuldigt hen van spionage en sluit hen op.
- De broers ervaren dit als een straf op hun zonden t.a.v. Jozef.

- Simeon blijft vastzitten. De andere broers moeten Benjamin halen.
- Onderweg vindt één van hen het geld in zijn zak koren.
- Ze vertellen Jakob wat hun overkomen is.
- Jakob laat Benjamin niet gaan, wat Ruben ook probeert.

ZINGEN

Psalm 116: 1, 3 en 4; 105: 12; 147: 1 en 3
'Jozef zoekt zijn grote broers' (WKK 531)
'Zegen ons Algoede' (WKK 477)
'Als je bidt, zal Hij je geven' (WKK 596)

UITLEG VAN DE PSALM

Psalm: 147: 1. Laat de lof aan de Heere ten hemel rijzen, het is goed om onze God te prijzen. Het past ons psalmen aan te heffen, die liefdevol zijn en harten weten te raken. Het was goed om God te prijzen, toen Hij Jozef verhoogde en hem maakte tot een onderkoning.

MATERIAAL

Op de website staat een mooie plaat met de broers en de vele zakken graan.

BORDPLAN

De droom komt uit!
Plaat van landen waar hongersnood is.

INTRODUCTIE

Het gebeurt wel dat je in zendingsblaadjes, in de krant of op het journaal foto's en beelden van kinderen ziet in landen waar honger is. Geen eten en drinken of niet voldoende eten en drinken. Of het drinkwater is zo vies dat de kinderen er ziek van worden. Wij kunnen ons dat haast niet voorstellen. Wij hebben iedere dag voldoende brood en warm eten. Water komt er genoeg uit de kraan en je kunt het onbeperkt drinken zonder er ziek van te worden.

In die arme landen waar soms echt bijna niets meer te eten is, gaan sommige kinderen zelfs op de vlucht met hun ouders om eten in een ander land te zoeken.

BRUGZIN OF BEGINZIN

Ook bij vader Jakob en zijn gezin is er geen eten meer te vinden in de tenten en op het land! Moeten ze dan allemaal sterven van de honger?

Vertelling

Er is hongersnood in Egypte uitgebroken. Hongersnood, wat is dat erg! Na zeven jaren van overvloed heeft de honger toegeslagen. Alles wat Jozef tegen Farao gezegd heeft over de dromen komt precies uit. Gelukkig heeft Jozef voorzorgmaatregelen genomen. Er is genoeg graan opgeslagen voor deze moeilijke jaren. Maar de hongersnood blijft niet alleen beperkt tot Egypte. Nee, ook de gebieden om Egypte worden getroffen. Ook in het land Kanaän groeit er niets meer en raken de mensen in de problemen. Weet je wie dat ook treft? Jakob en zijn familie. Misschien hebben ze het nog een tijdje vol kunnen houden. Misschien hebben ze wel heel zuinig geleefd. Maar toch... nu breekt het moment aan dat ook zij naar andere oplossingen moeten zoeken. Alles is op! Daarom roept Jakob op een dag zijn zonen bij zich. Hij zegt: 'Jongens, ik heb gehoord dat er in Egypte koren te koop is. Jullie moeten daar heen gaan om koren te halen. Anders sterven we allemaal van de honger.' De broers schrikken een beetje. 'Egypte?' Als ze de naam van dit land horen, moeten ze ongemerkt toch even aan Jozef denken. Het is alweer heel wat jaren geleden dat ze Jozef daarheen verkocht hebben. Maar ze laten vader Jakob natuurlijk niets merken. 'Goed vader', zeggen ze, 'wij zullen naar Egypte gaan.' Vader Jakob vertelt dat hij gehoord heeft van een zekere wijze onderkoning die in de afgelopen jaren grote voorraden koren heeft opgeslagen. Daar moeten ze naar toe gaan om koren te kopen. De broers gaan op pad en nemen het nodige geld mee. Uiteindelijk na een lange reis komen ze in Egypte aan. Daar moeten ze naar de onderkoning om koren te vragen. Als ze bij het paleis aankomen,

worden ze binnengelaten. Dan staan ze even later oog in oog met de onderkoning... En Jozef? Hij ziet hen en herkent hen! Dat moet wat voor hem geweest zijn! Zijn dromen komen uit... Daar staan zijn eigen broers, die hij wellicht al ruim twintig jaar niet gezien heeft. De broers herkennen hem niet. Jozef ziet er met zijn kleding en haardracht uit als een echte Egyptische vorst. Nu kan Jozef met zijn broers doen wat hij maar wil. Nu kan hij wraak nemen. *(Wees eens eerlijk, wat zou jij in zo'n situatie gedaan hebben?)* Maar dan vraagt Jozef streng: 'waar komen jullie vandaan?' Angstig kijken de broers naar de onderkoning. Wat is hij streng. 'Wij komen uit Kanaän om koren te kopen', antwoorden ze. Een tolk vertaalt hun woorden voor de onderkoning. Maar Jozef schudt zijn hoofd. 'Jullie zijn spionnen', zegt hij. 'Jullie komen kijken waar het land het zwakst is.' De broers haasten zich om te vertellen dat het niet waar is. Maar de onderkoning blijft volhouden. 'Jullie zijn wel spionnen.' De broers begrijpen er niets meer van en kijken angstig om zich heen. 'Meneer', zeggen ze bang, 'wij waren twaalf broers, zonen van een man uit Kanaän. De jongste is bij zijn vader gebleven en één van ons is er niet meer.' Maar Jozef houdt vol: 'jullie zijn wel spionnen. Maar ik zal jullie op de proef stellen om te kijken of jullie de waarheid vertellen. Zo waar de Farao leeft, u zult van hier niet meer vertrekken, tenzij uw jongste broer hier komt! Stuur één van jullie mannen terug om jullie broer te halen, de rest blijft hier in de gevangenis! Als jullie woorden niet de waarheid zijn, dan zijn jullie spionnen zo waar de Farao leeft!' De onderkoning geeft een teken aan zijn onderdanen, deze mannen moeten in de gevangenis opgesloten worden. *Ook zij ervaren nu wat het is om onschuldig gevangen te zitten!* Drie dagen(!) zitten de broers in de gevangenis. Wat zullen ze daar gedacht hebben? Wellicht hebben ze aan Jozef gedacht. Zullen ze dit als een straf op hun zonden ervaren hebben? Na drie dagen gaat de deur van de gevangenis open. Ze moeten weer voor de onderkoning komen. Dan zegt Jozef iets moois tegen zijn eigen broers: 'Ik vrees God en daarom zal ik jullie in leven laten. Maar het volgende moet gebeuren! Eén van jullie zal achterblijven in de gevangenis en de rest gaat naar huis om het koren te brengen zodat jullie gezinnen niet zullen verhongeren en breng dan jullie jongste broer hier. Dan zal ik jullie woorden geloven en zullen jullie niet sterven.'

De broers kijken elkaar aan. Ze weten hoe moeilijk dit ligt. Hun vader is het verdriet om Jozef nooit meer te boven gekomen, zou hij dan nu Benjamin willen afstaan? Opeens zegt een van de mannen: 'Het is onze eigen schuld, we hadden onze broer niet moeten verkopen.' Ze horen in hun gedachten Jozef nog om genade smeken, maar ze hadden toch doorgezet en hem verkocht. Dit is onze straf!

'Ik had het toch gezegd', zegt Ruben, 'doe het toch niet! Maak je handen niet vuil aan deze jongen!' Nu worden wij ervoor gestraft.'

De broers weten niet dat Jozef deze gesprekken kan verstaan. Zij weten ook niet dat deze strenge onderkoning huilend is weggelopen! Alles, alles komt weer boven, hoe wreed hij werd verkocht, maar ook ziet Jozef hoe bang en schuldig zijn broers, die stoere mannen uit Kanaän zich nu voelen. Gestraft om hun eigen kwaad! Zijn z'n broers werkelijk veranderd? Of hebben ze alleen maar spijt van hun wrede daden en zijn ze nu alleen maar erg bang voor straf? Na een poosje keert de onderkoning weer terug. Dan wijst hij toch streng Simeon aan. Simeon moet blijven. Voor de ogen van zijn broers wordt Simeon vastgebonden en weggevoerd naar de gevangenis. Daar gaat hun broer. Waarom kiest Jozef Simeon? Was hij misschien de hardste en wreedste van allemaal?

De broers worden door de dienaren van de koning naar buiten gebracht. Daar staan de zakken met koren al gereed om mee te nemen. Ze laden ze op hun ezels en vertrekken naar Kanaän. Zonder Simeon! Bij een herberg stoppen ze om de dieren eten te geven. Als één van de broers zijn zak opent, ziet hij tot zijn schrik en verbazing het geld wat zij betaald hebben op het koren liggen. Hoe kan dat? Snel vertelt hij het tegen zijn broers. Ook zij schrikken! De moed zakt hen nu helemaal in de schoenen. Nu zal de onderkoning, als hij hiervan hoort, hen helemaal niet meer geloven. Hoe moet het nu ooit goed komen met Simeon? En met Benjamin? En met hun vader? Ze vragen zich angstig af: 'wat is dit, dat ons God gedaan heeft?' Uiteindelijk komen ze terug in Kanaän. Hun oude vader komt hen al tegemoet. 'Is alles goed?' vraagt hij. Maar dan hoort hij van zijn zonen wat er allemaal gebeurd is. Ze vertellen van de strenge onderkoning, die wilde dat één van hen achterbleef om te zien of zij eerlijk waren. Maar ook dat Benjamin de volgende keer mee moet... Als Jakob dat hoort, betreft zijn gezicht. Als ze uitverteld zijn, zegt Jakob met een droevige stem: 'Jullie beroven mij van kinderen. Jozef is er niet meer. Simeon is weg. Nu willen jullie mij Benjamin ook nog afnemen.' Wanhopig roept Jakob: 'alle dingen zijn tegen mij.' De broers weten even niet wat ze daarop moeten zeggen. Ze zien

het verdriet van hun oude vader. Ruben kan dat niet langer verdragen. 'Vader', zegt hij, 'u mag twee van mijn zonen doden, als ik hem niet bij u terugbreng. Geef mij Benjamin mee en ik zal hem bij u terugbrengen.' Maar Jakob weigert. Hij wil zijn jongste zoon niet meegeven, want Jozef moet hij nu al missen. Als er dan ook nog iets met Benjamin zal gebeuren, dan zal hij zeker van verdriet sterven. Dan zullen zijn zonen hem nu al moeten begraven.

AFSLUITING

Wat een moeilijke situatie! Jakob wil Benjamin niet meegeven, maar de broers durven straks ook niet zonder Benjamin de onderkoning onder ogen te komen. Zullen ze dan toch nog van honger moeten sterven?

VERWERKING

Gesprek:

- Had Jozef het zijn broers niet direct moeten vergeven? Waarom wel/niet?
- Wat wil Jozef eerst van zijn broers zien?
- Wat leert dat ons? (In Lukas 17: 3-6 onderwijst Jezus Zijn discipelen over 'vergeven'. Daar staat ook nadrukkelijk 'indien het hem leed is'. Verggeving wordt na berouw geschonken!)
- Waarom past de tekst van vandaag zo goed bij de vertelling? Laat kinderen dat uitleggen.
- Zing het lied over Jozef: Jozef zoekt zijn grote broers. Leg de nadruk op het vijfde vers: 'God heeft alles omgekeerd, Jozef wordt als vorst vereerd en het kwade valt in duigen en de broers ze moeten buigen, zo houdt God door Jozefs hand, 't volk van Israël in stand.' (H. 't Lam deel 1 lied 6)
- Probeer een gesprekje te houden over het feit dat de Heere de zonde ziet, maar de zonde ook wil vergeven, opdat wij Hem zouden eren.
- Maak het vervolgverhaal van de vorige keer verder.
- Zoek de kleurplaat over de dromen van Jozef. Laat de kleurplaat zien, vul de droom in. Welke droom komt hier uit? Wat betekenen dan die grote en kleine schoven? Laat kernwoorden onder de schoven schrijven. Onderkoning, broers.
- Zoekopdracht: laat kinderen zelf psalmen/liederen zoeken die over schuldvergeving gaan.

